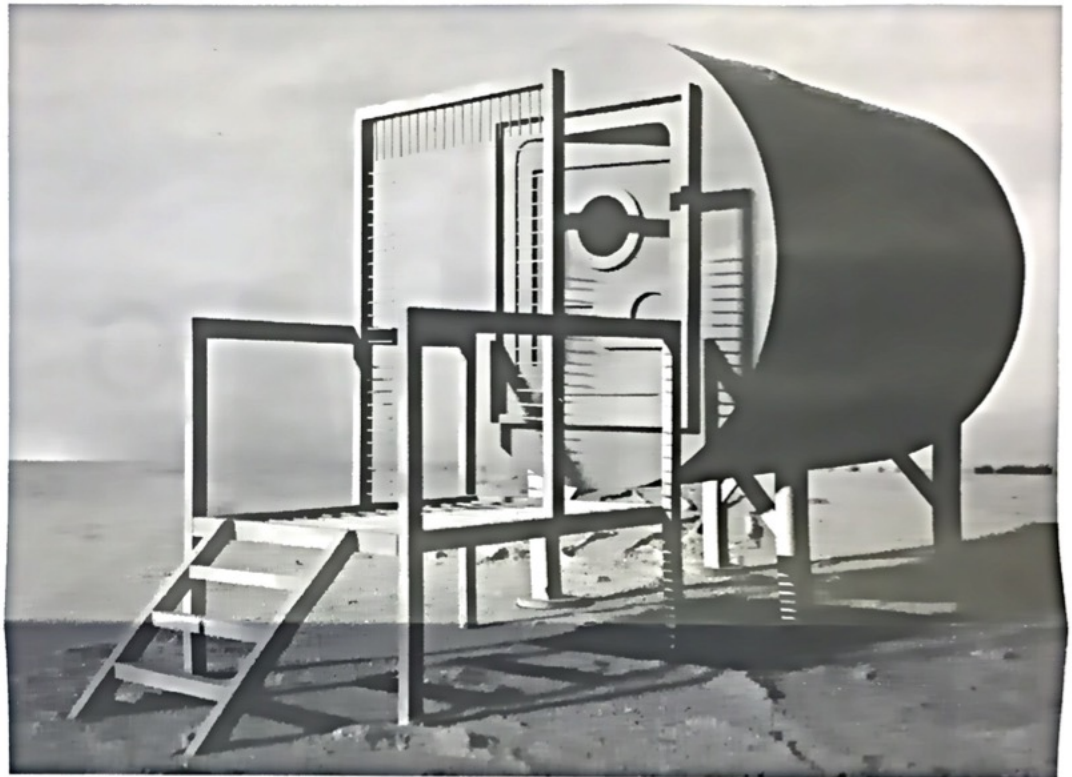

Recensie

Realistische ruimteschepen in helder maanlicht

De tentoonstellingsruimte LhGWR richt zich al ruim tien jaar op foto- en videowerk van jonge kunstenaars. In zijn solo 'Travelling past matter' breidt Sjoerd Knibbeler zijn onderzoeksgebied lucht en luchtvaart uit naar het heelal en de ontwikkeling van ruimteschepen.

'Annex' (2017). | Foto: Sjoerd Knibbeler

Door Lianne Hoogerwerf

Misschien wilde hij vroeger wel astronaut of piloot worden. Of een uitvinder die in zijn laboratorium zelfbedachte experimenten uitvoert. In elk geval is Sjoerd Knibbeler (1981) al lange tijd gefascineerd door lucht. De (nu) Amsterdammer (geboren in Weert, opgeleid aan de Haagse kunstacademie) verkent het fenomeen zowel wetenschappelijk als beeldend. Eerder fotografeerde hij voor zijn 'Current Series' merkwaardige windsculpturen die opdoemden toen hij een windblazer onder dichtgeplakt afdekfolie monteerd. Daarnaast wist hij tussen hermetisch afgesloten glasplaten met droogijs en stoom een ware tornado in beweging te brengen. Een fraaie langwerpige foto vormt het bewijsstuk van dit experiment. Na deze meer natuurkundige proeven met lucht heeft hij zich beziggehouden met de ontwikkeling van de luchtvaart. Zo vouwde hij papieren modellen van vliegtuigen die door technische gebreken in de echte wereld nooit het luchtruim hebben bereikt. Hij fotografeerde deze 'Paper Planes' met een analoge zwart-witcamera. Door een diepgrijze achtergrond en sfeervolle belichting lijken de kleine, kwetsbare vliegtuigjes op deze foto's rond te vliegen in een wolkenloze hemel.

Een ander werk rondom het thema luchtvaart is de video-installatie 'Forming Synchrony' die nu eveneens te zien is in de kel-

der van galerie LhGWR. De kunstenaar vroeg hiervoor aan een groep stuntpiloten om vanuit symmetrisch opgestelde klapstoeltjes te oefenen voor hun volgende vliegshow. Op drie grote projecties en vanuit verschillende camerastandpunten is te zien hoe de mannen in lichtblauw uniform alle handelingen door nemen die nodig zijn voor het synchroon vliegen. Door de beheerste bewegingen waarmee de piloten onzichtbare knoppen en hendels bedienen, hebben ze iets weg van orkestleden die in diepe trance een onhoorbaar muziekstuk opvoeren.

Replica's

In aansluiting op Knibbelers eerdere projecten vormt de verbreding naar het thema heelal en de ruimtevaart een logische uitbreiding van zijn oeuvre. In eerste instantie oogt zijn nieuwe serie op de begane grond wat afstandelijk. Een nogal zakelijke documentaire die niet zou misstaan op Discovery Channel vormt een inleiding op de nieuwste 'Lunacy Series'. Onder begeleiding van een monotone vrouwenstem wordt aan de hand van Wikipedia-foto's en oude televisiefragmenten beknopt een geschiedenis van de ruimtevaart gepresenteerd. Hoewel de film vloeiend is vormgegeven, blijft het een wat eentonige opsomming van belangrijke perso-

Het is het alsof sommige raketten daadwerkelijk rondzweven in de kosmos of zijn neergedaald op het maanoppervlak

nen en ontdekkingen binnen de ruimtevaart.

Direct achter deze film staat in een verduisterde ruimte een dia-apparaat dat al ratelend zwart-witfoto's van ruimtetuistellen op de wand projecteert. Het duurt even voor het kwartje valt, maar de foto's blijken miniatures te tonen van fictieve en bestaande raketten die in de documentaire voorbij zijn gekomen. Aan de hand van foto's en tekeningen die Knibbeler tijdens zijn vooronderzoek verzamelde, bouwde hij met MDF nauwkeurige replica's van ruimteschepen, zoals de Modell E of de Luna 1. In plaats van de

maquettes direct in de ruimte neer te zetten, fotografeerde hij ze met een lange sluitertijd bij helder maanlicht. Het is enerzijds jammer dat we de originele bouwwerken nooit te zien krijgen, maar anderzijds richt LhGWR zich niet voor niets op fotografie. De werking van de zwart-witfoto's lijkt hier op drie van de eerder genoemde 'Paper Planes': door het zilverschijnende licht en de ruimtelijke achtergrond is het alsof sommige raketten daadwerkelijk rondzweven in de kosmos of zijn neergedaald op het maanoppervlak.

Een nadeel is wel dat de foto's, in vergelijking met de eerdere serie, wat minder diepgang lijken te hebben. Terwijl het laten vliegen van afgekeurde papieren vliegtuigenmodellen gezien kan worden als een poëtische daad, leveren de zwevende ruimteschepen esthetisch gezien weliswaar prachtige beelden op, maar prikkelen zij in mindere mate de verbeelding. Bovendien komen de foto's door de luidruchtige projector en de verspringende projecties niet helemaal tot hun recht in de expositie. Een betere indruk van de foto's krijg je wellicht in de galeriewinkel, waar de hoogtepunten uit de serie in fraai uitgelichte frames worden aangeboden.

Sjoerd Knibbeler, 'Travelling past matter', t/m 27 mei, LhGWR. Meer informatie: www.groterewittereuz.nl

ADVERTENTIE

ZUIDER
STRAND
THEATER

DE ZAAK CARMEN
'DANSSPEKTAKEL OVER DE MOORDZAAK CARMEN'
LONNEKE VAN LETH PRODUCTIES

25 T/M 27
AUGUSTUS
BOEK NU!
ZUIDERSTRANDTHEATER.NL